

Relațiile Țărilor Române cu puterile vecine în secolele XIV-XV

Schița lecției

1. Mircea cel Bătrân
2. Alexandru cel Bun
3. Iancu de Hunedoara
4. Vlad Țepeș
5. Ștefan cel Mare

Mircea cel Bătrân

- a domnit în Țara Românească între anii 1386-1418
- a promovat o politică antimaghiară / antiotomană
- are relații bune cu Petru al II-lea, voievodul Moldovei
- 1388-1389: turcii ajung la linia Dunării → exista pericolul ca Dobrogea să intre sub stăpânire otomană → Mircea cel Bătrân anexează Dobrogea
- 1388-1389: Mircea cel Bătrân ocupă Amlașul, Făgărașul și Banatul de Severin
- 1389: Mircea cel Bătrân trimite un corp de oaste în sprijinul cneazului Lazăr al Serbiei în lupta de la Kossovopolje împotriva otomanilor
- 10 decembrie 1389: Radom → Mircea încheie un tratat antimaghiar cu Vladislav al II-lea Jagiello, regele Poloniei
- 20 ianuarie 1390: → reînnoirea tratatului munteano-polon de la Radom
- 1391: o oaste otomană devastează o parte a Țării Românești
- 1394/1395: bătălia de la Rovine → Mircea cel Bătrân îl învinge pe Baiazid, sultanul otoman

Bătălia de la Rovine a fost redată de cronicarul Mihail Moxa:

"Și fu război mare, câtă se întuneca de nu se vedea văzduhul de mulțimea săgetelor, și mai pierdu Baiazit oastea lui cu totul, iar pașii și voievozii periră toți [...]. Așa de se vărsa sânge mult, cât era văile crunte, deci se săre

Baiazit și fugi de trecu Dunărea.”

- 7 martie 1395: Brașov → tratat antiotoman încheiat între Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, regele Ungariei (primul document antiotoman din istoria românilor) → lui Mircea cel Bătrân îi era recunoscută autoritatea asupra Amlașului, Făgărașului și Banatului de Severin
- 17 mai 1395: confruntarea munteano-otomană de la Craiova → Mircea este părăsit de o parte a boierimii, fiind nevoit să-și împartă tronul cu Vlad I Uzurpatorul → au domnit vreme de doi ani împreună
- 1396: cruciada de la Nicopole → creștinii sunt înfrânți de turci
- 1396/1397: cu ajutorul lui Stibor de Stiboricz, voievodul Transilvaniei, Mircea cel Bătrân îl înlătură de la domnie pe Vlad I
- 1400: pătrunde în Moldova, îl alungă pe Iuga și-l înscăunează domn pe Alexandru cel Bun
- 1402: bătălia de la Ankara → Baiazid este luat în captivitate de către Timur Lenk, conducătorul mongolilor → Baiazid moare în 1403 → fiii săi se luptă pentru tron
- 1403: reînnoiește alianța cu Polonia
- 1403: Mircea îl susține pe Musa, fiul lui Baiazid → acesta ajunge sultan și îi acordă lui Mircea numeroase beneficii
- 1406: reînnoiește alianța antiotomană cu Ungaria
- 1413: Musa este înfrânt de fratele său Mahomed I → Mircea a sprijinit noi pretendenți împotriva sultanului, dar au fost înfrânți
- 1417: Imperiul Otoman ocupă Dobrogea → Mircea cel Bătrân începe să plătească tribut (a fost primul voievod din spațiul românesc care a plătit tribut turcilor)
- a murit în 1418, fiind înmormântat la ctitoria sa, mănăstirea Cozia

Țara Românească în timpul lui Mircea cel Bătrân, fără Dobrogea

Cea mai mare întindere a Țării Românești din vremea lui Mircea cel Bătrân | sursa: wikipedia.org

Alexandru cel Bun

- a fost domnul Moldovei între anii 1400-1432
- prin politica externă promovată a reușit să mențină autonomia țării
- 1400: cu ajutorul lui Mircea cel Bătrân, preia tronul Moldovei de la fratele său Iuga
- 12 martie 1402: Alexandru cel Bun recunoaște suzeranitatea regelui Poloniei, Vladislav al II-lea Jagiello
- 1 august 1404: Camenița → Alexandru cel Bun depune personal jurământul de vasalitate față de Vladislav al II-lea Jagiello
- 6 octombrie 1407: Liov → Alexandru cel Bun repetă jurământul de vasalitate față de regele polon
- 1410: bătălia de la Grunwald → oastea moldavă împreună cu armata polonă îi

înving pe cavalerii teutoni → pe lângă ajutorul militar, Alexandru i-a acordat lui Vladislav al II-lea Jagiello și ajutor bănesc → drept răsplată, primește din partea acestuia Pocuția

- 25 mai 1411: Roman → tratat de alianță încheiat între Moldova și Polonia
- 15 martie 1412 → Lublau → Ungaria și Polonia încheie o înțelegere antiotomană → Moldova urma să fie împărțită între cele două puteri dacă nu lua parte la acțiune
- 1415: reînnoirea tratatului de alianță moldo-polon
- 1419: reînnoirea tratatului de alianță moldo-polon
- 1420: Alexandru respinge primul atac otoman asupra Moldovei
- 1422: bătălia de la Marienburg → forțele moldo-polone îi înving pe cavalerii teutoni
- 1431: Alexandru cel Bun îl ajută pe Alexandru Aldea să ocupe tronul Țării Românești, înlăturându-l astfel pe Dan al II-lea

Iancu de Hunedoara

- a deținut următoarele funcții:
 - voievod al Transilvaniei: (1441-1446, 1448)
 - guvernator al Ungariei (1446-1453)
 - căpitan suprem al Ungariei (1453-1456)
- a promovat o politică antiotomană
- 1441: în Serbia → Iancu învinge trupele otomane conduse de Ishak, bey-ul de Semendria
- 1442: bătălia de pe Ialomița → Iancu obține victoria în fața turcilor
- 1443-1444: Campania cea lungă → cu ajutorul despotului sârb Gheorghe Brancovici și a domnului muntean Vlad Dracul, Iancu obține victorii la Melstica, Kunovica → turcii cer pace
- 1444: pacea de la Seghedin → conflictele dintre creștini și turci încetau vreme de zece ani, iar unele teritorii creștine erau eliberate
- 1444: cruciada de la Varna → Vladislav I, regele Poloniei și al Ungariei rupe pacea → trupele creștine sunt înfrânte de cele otomane

- 1448: bătălia de la Kossovopolje (Câmpia Mierlei) → deși a avut sprijinul lui Skanderberg (un conducător albanez), Iancu eșuează în fața trupelor conduse de sultanul Murad al II-lea
 - 1451: tratat de pace încheiat între Iancu de Hunedoara și Imperiul Otoman → 1453: noul sultan Mahomed al II-lea cucerește Constantinopolul → dispare Imperiul Bizantin
 - 1456: asediul Belgradului → Iancu respinge atacul otomanilor
 - a murit în 1456, de ciumă, în tabăra de la Zemun, fiind înmormântat în catedrala catolică din Alba Iulia
-

Vlad Țepeș

- a fost fiul lui Vlad Dracul și nepotul lui Mircea cel Bătrân
- a avut trei domnii în Țara Românească (1448, 1456-1462, 1476)
- a promovat o politică antiotomană
- 1448: profită de absența domnului muntean Vladislav al II-lea și ocupă tronul Țării Românești
- 1456: ocupă tronul Țării Românești cu ajutorul lui Iancu de Hunedoara
- 1457: îl ajută pe Ștefan cel Mare să ocupe tronul Moldovei
- 1458: îl ajută pe Matia Corvin să devină regele Ungariei
- 1459: refuză plata tributului
- 1460: încheie o alianță antiotomană cu Ungaria
- iarna anilor 1461/1462: atacă garnizoanele otomane de la gurile Dunării: Silistra, Hârșova, Turtucaia, Novigrad, Rahova
- 16/17 iunie 1462: atacul de noapte de la Târgoviște → armatele domnului muntean, îmbrăcate în haine turcești, au atacat tabăra otomană → victoria nu a putut fi fructificată, deoarece Vlad Țepeș nu a primit ajutorul convenit din partea regelui maghiar → se retrage în Transilvania, fiind închis de Matia Corvin la Vișegrad → Radu cel Frumos, fratele lui Vlad Țepeș, este pus domn de către turci în Țara Românească
- decembrie 1476: Vlad Țepeș moare

Ștefan cel Mare

- a fost fiul lui Bogdan al II-lea și nepotul lui Alexandru cel Bun
- a fost asociat la domnie încă din timpului său (1450-1451)
- a domnit în Moldova (1457-1504)
- a promovat o politică antiotomană, antimaghiară și antipolonă
- 12 aprilie 1457: bătălia de la Doljești → cu ajutorul lui Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare îl învinge pe Petru Aron și devine domn al Moldovei
- 1459: tratatul de la Overchelăuți → Ștefan recunoaște suzeranitatea regelui polon → primește Hotinul în schimb (1462), iar Petru Aron era alungat din Polonia (se refugiază în Ungaria)
- 1465: anexează cetatea Chilia de la maghiari
- 1467: bătălia de la Baia → Ștefan cel Mare îl învinge pe Matia Corvin, regele Ungariei
- 1471: bătălia de la Soci → Ștefan cel Mare îl învinge pe Radu cel Frumos
- 1473: Ștefan pătrunde în Țara Românească și-l pune domn pe Laiotă Basarab
- 1473: refuză plata tributului
- 10 ianuarie 1475: bătălia de la Vaslui (Podul Înalt) → Ștefan cel Mare îi învinge pe turcii conduși de Suleyman pașa → Ștefan cere ajutorul principilor europeni, însă fără succes
- 1475: tratat de alianță antiotomană încheiat între Moldova și Ungaria
- 1476: Ștefan pătrunde în Țara Românească și-l înlocuiește pe Laiotă Basarab cu Vlad Țepeș
- 1476: bătălia de la Războieni (Valea Albă) → Ștefan cel Mare este învins de otomani
- 1480: tratat de pace între Moldova și Imperiul Otoman
- 1484: otomanii ocupă Chilia și Cetatea Albă
- 1485: Colomeea → Ștefan depune personal jurământul de credință regelui polon Cazimir al IV-lea, cu scopul de a obține ajutor polonez pentru a recuceri Cetatea Albă și Chilia de la otomani
- 1486-1487: Ștefan încheie un nou tratat de pace cu turcii → reia plata

tributului

- 1489: a fost reînnoit tratatul de alianță antiotomană încheiat cu Ungaria → Ștefan primește în schimb cetatea Ciceului și Cetatea de Baltă (ambele în Transilvania)
- 1490: Ștefan ocupă Pocuția (teritoriu care aparținea Poloniei)
- 1497: Codrii Cosminului → Ștefan cel Mare îi învinge pe polonezii conduși de Ioan Albert
- 1499: tratatul de la Hârlău → suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei era înlăturată
- a murit în 1504, fiind înmormântat la ctitoria sa, mănăstirea Putna
- a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română în 1992 → Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt (2 iulie)

Statele medievale românești în secolul XIV - prima jumătate a secolului XV